

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ

*Збірник тез Міжнародної наукової конференції
«Дев'ять осінніх юридичних читань»
(м. Хмельницький, 12-13 листопада 2010 року)*

ЧАСТИНА ЧЕТВЕРТА:

Кримінальне право

Кримінологія

Кримінально-виконавче право

Кримінальний процес

Криміналістика

Судова експертиза

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
Видавництво Хмельницького університету
управління та права
2010

УДК 34
ББК 67.0
А 43

А 43 Актуальні проблеми юридичної науки: Збірник тез міжнародної наукової конференції «Дев'ять осінні юридичні читання» (м. Хмельницький, 12-13 листопада 2010 року): У 4-х частинах. — Частина четверта: «Кримінальне право. Криминологія. Кримінально-виконавче право. Кримінальний процес. Криміналістика. Судова експертиза». — Хмельницький: Видавництво Хмельницького університету управління та права, 2010. — 128 с.

ISBN 978-966-8823-39-8

У збірнику представлені кращі тези доповідей, які були оприлюднені на Міжнародній науковій конференції «Дев'ять осінні юридичні читання», що відбулась у Хмельницькому університеті управління та права 12-13 листопада 2010 року.

Розміщені у збірнику тези доповідей стосуються таких напрямків: «Кримінальне право», «Криминологія», «Кримінально-виконавче право», «Кримінальний процес», «Криміналістика», «Судова експертиза».

Збірник розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів і наукових установ, студентів, аспірантів та докторантів юридичного напрямку, практичних працівників і широкий читачий загал.

Адреса організаційного комітету:

29013, м. Хмельницький, вул. Театральна, буд. 8
тел./факс: 0382-71-80-80
Ел. пошта: nauka@univer.km.ua
www.univer.km.ua

Організаційний комітет Міжнародної наукової конференції «Дев'ять осінні юридичні читання» не завжди поділяє думку учасників конференції.

В збірнику максимально точно збережена орфографія, пунктуація та стилістика, які були запропоновані учасниками конференції.

Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи вищих навчальних закладів і наукових установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

ISBN 978-966-8823-39-8

© Колектив авторів, 2010
© Хмельницький університет
управління та права, 2010

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

КРИМІНОЛОГІЯ

КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

CRIMINAL LAW

CRIMINOLOGY

CRIMINALLY EXECUTIVE LAW

«torgi.gov.ru») направленны именно на то, чтобы сократить возможности для антиконкурентного поведения в ходе торгов, злоупотреблений со стороны заказчиков или участников, оговоров на торгах.

В целом работа ФАС России по развитию конкуренции на торгах, по повсеместному внедрению справедливых конкурсных процедур, пресечению оговоров способствует снижению коррупции, экономии средств бюджетов всех уровней, расширению количества участников торгов.

Козич Ігор Васильович

*Старший викладач кафедри кримінального права
Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника*

КЛАСИФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ

Кримінально-правова політика на підставі загальної політики в сфері боротьби зі злочинністю розробляє стратегію і тактику, формулює основні завдання та напрямки кримінально-правового впливу на злочинність та злочинців. Державний вплив на конкретніші об'єкти і явища з боку суб'єктів та інститутів політики в сфері боротьби зі злочинністю у рамках кримінально-правової політики можна диференціювати в залежності від того, про яку саме діяльність йде мова. Ці підвиди не мають параметрів самостійної підсистеми політики в сфері боротьби зі злочинністю, але функціонують в ній в якості відносно самостійних різновидів. Наприклад, усередині економічної політики виділяються промислова, науково-технічна, енергетична та інші види державної політики. Усередині соціальної політики співіснує освітня, житлова, житлово-комунальна та ін. Приблизно така ж картина повинна проявлятися в кримінально-правовій політиці.

В якості можливого критерію класифікації кримінально-правової політики можна використати загальноприйнятий поділ галузі права (як і науки, що вивчає цю галузь) на Загальну та Особливу (спеціальну) частину. В цьому контексті можна виділити загально-кримінальні та спеціальні сфери кримінально-правової політики в сфері боротьби зі злочинністю.

Загально-кримінальні сфери визначають стратегічні і тактичні напрямки розвитку інститутів кримінально-правових інститутів, які мають вплив на будь-який вид злочинності: насильницьку, корисливу і т.п.). Серед загально-кримінальних сфер кримінально-правової політики в сфері боротьби зі злочинністю можна виділити наступні:

- кримінально-правова політика у сфері визначення підстав, умов та форм кримінальної відповідальності;
- кримінально-правова політика у сфері визначення об'єктивних та суб'єктивних ознак складу злочину (в цій сфері можна проводити подальший поділ і виділяти, наприклад, кримінально-правову політику в сфері боротьби зі злочинами, що вчиняються спеціальними суб'єктами (злочинність жінок, злочинність неповнолітніх), кримінально-правова політика в сфері боротьби зі злочинами, що вчиняються з різними формами вини (умисла злочинність, необережна злочинність, злочинність з двома формами вини) і т.п.);
- кримінально-правова політика в сфері реалізації регулятивних та заохочувальних норм (визначення підстав звільнення від кримінальної відповідальності та покарання; обставин, що виключають злочинність діяння; інститут обмеження дії кримінально-правової норми);
- кримінально-правова політика в сфері боротьби з окремими (дуже вдалими видається російський термін – «частними») проявами злочинної діяльності (політика в сфері боротьби з незакінченою злочинною діяльністю, в сфері

боротьби з груповою та організованою злочинністю, в сфері боротьби з множинними злочинними діями); кримінально-правова політика в сфері призначення покарання (система покарань, застосування обтяжуючих та пом'якшуючих обставин, призначення покарання за сукупністю злочинів та вироків); кримінально-правова політика в сфері застосування заходів безпеки (наприклад, застосування примусових заходів медичного і виховного характеру).

Спеціальні сфери кримінально-правової політики визначають основні цілі, завдання, способи реалізації боротьби з окремими групами злочинів. Об'єднуючим критерієм в даному випадку може виступати родовий склад злочину – сукупність об'єктивних та суб'єктивних ознак, що характеризують групу подібних діянь як злочин. На підставі цього можна виділити наступні сфери кримінально-правової політики в сфері боротьби зі злочинністю:

- кримінально-правова політика в сфері боротьби зі злочинами, що вчиняються із застосуванням насильства;
- кримінально-правова політика в сфері боротьби зі злочинами, що посягають на основи державного ладу та громадської безпеки;
- кримінально-правова політика в сфері боротьби зі злочинами, що посягають на політичні, трудові та інші права громадян;
- кримінально-правова політика в сфері боротьби з корисливими посяганнями;
- кримінально-правова політика в сфері боротьби з економічними та господарськими злочинами;
- кримінально-правова політика в сфері боротьби і злочинами, що посягають на навколишнє середовище та здоров'я населення;
- кримінально-правова політика в сфері боротьби зі злочинами, що порушують інформаційну, виробничу та іншу безпеку;
- кримінально-правова політика у сфері боротьби зі злочинами проти діяльності державних органів;
- кримінально-правова політика в сфері боротьби з службовими злочинами;
- кримінально-правова політика в сфері боротьби з військовими злочинами;
- кримінально-правова політика в сфері боротьби зі злочинами проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Ключко Дар'я Сергеевна
студентка 2 курсу юридического факультета
Гродненского государственного университета

ЛИЧНОСТЬ ПРЕСТУПНИКА В УГОЛОВНО-ПРАВОВОМ АСПЕКТЕ

Уголовный кодекс Республики Беларусь оперирует понятием «лицо, совершившее преступление». Указанная категория чаще всего отождествляется с понятием «субъект преступления». Однако следует отметить, что эти категории являются несовпадающими по своему объёму. Категория «лицо, совершившее преступление» включает в себя понятия как субъекта преступления, так и личности преступника, которому суд должен определить вид и меру уголовно-правового воздействия, исходя из принципа её индивидуализации. Статья 62 УК Республики Беларусь закрепляет, что принцип индивидуализации наказания предполагает учёт характера и степени общественной опасности совершённого преступления, мотивов и целей содеянного, личности виновного, характера нанесённого вреда и размера причинённого ущерба, обстоятельств, смягчающих и отягчающих ответственность, мнения потерпевшего по делам частного обвинения. На необходимость учёта личности виновного указывают и положения ч. 6 ст. 3 УК Республики Беларусь,

ЗМІСТ

Кримінальне право. Кримінологія. Кримінально-виконавче право.

Андрусак Г.М. Відмежування перевищення меж необхідної оборони та афекту (сильне душевне хвилювання) 4

Анциук В.В. Необхідна та уявна оборона: спільні та відмінні риси 6

Бережний Д. С. Визначення змісту формулювання "виконання службового або громадського обов'язку", яке вживається в п. 8 ч. 2 ст. 115 КК 8

Бойчук Т. В. Проблема обрання моделі ювенальної юстиції 10

Брутчинова А. В. Объективные признаки уклонения от уплаты сумм налогов, сборов (статья 243 Уголовного кодекса Республики Беларусь) 12

Волкотруб С. Г. Допит дітей в домашніх умовах 14

Герасимчук Л. В. Порівняльно-правовий досвід реалізації кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх на прикладі Великобританії, Росії та України 16

Голдзіцька О. К. Органи юстиції в Україні: минуле і сучасне 18

Жариловская М. С. Криміналізація общественно-опасных деяний в сфере осуществления трансплантационных мероприятий 20

Захарчук В.М. Відповідальність за самовільне захоплення земельної ділянки за радянським кримінальним законодавством 22

Ігнат'єва Н.В. Кримінально-правова охорона сім'ї за часів Давньої Русі 24

Канцір В.С. Терористична діяльність як загроза національній безпеці держави 25

Кинёв А. Ю. Особый вид картелей – сговоры на торгах 27

Козич І.В. Класифікація кримінально-правової політики 30

Ключко Д.С. Личность преступника в уголовно-правовом аспекте 31

Кобильник Р.І. Характеристика та особливості суб'єкту порушення законодавства про бюджетну систему України 33

Ковалевський Д.О. Кримінально-правове значення провокації хабара при розслідуванні злочинів у сфері службової діяльності 35

Ковбасюк Д.І. Международная борьба с проявлениями расизма и расовой дискриминации 36

Крочатова И.Н. Преступления против правосудия: спорные вопросы классификации 38

Кузин С.С. Обеспечение прав граждан в деятельности органов ФСБ России 40

Лановенко І.І. Захист довкілля як кримінологічна проблема 42

Лінов В.М. Здоров'я особи як об'єкт кримінально-правової охорони 44

Мансур Р.В. Щодо доцільності кримінально-правового та кримінологічного дослідження давання хабара 45

Марсеев В.В. Систематизація норм, що передбачають кримінальну відповідальність за злочини посягання на права пацієнта в сфері здійснення медичної діяльності 47

Мельничук Т.В. Криміногенні ризики постіндустріального суспільства 49

Мигалевич В.В. Значення покарання у підвищенні ефективності боротьби з корупцією 51

Митрофанов І.І. Проблеми класифікації кримінально-правових норм 53

Мицкевич Е.В. Понятие уменьшенной вменяемости: признаки и критерии 55

Нікіфорова Т.І. Деякі аспекти вдосконалення правового регулювання призначення покарання із врахуванням обставин, що його пом'якшують 56

Нерсисян А.С. Економічна злочинність: проблеми праворозуміння 58

Павлова О.В. Смертна кара. Вседозволяючий гуманізм чи жорстке порушення прав людини 60

Парахневич В.С. Сроки лишения свободы: вопросы правового регулирования и применения 61

Петришак А.Я. Проблеми помилок пов'язаних з кваліфікацією злочинів та шляхи їх запобігання 63

Підвальна С.З. Запровадження ювенальної юстиції в європейських країнах та США 65

Подлипский Д.В. Признаки организованной группы: сравнительно-правовой анализ 67

Рахатко Ю.Т. Соотношение общественно опасных последствий с иными признаками состава преступления 69

Русяк А.Н. Условия правомерности обоснованного риска при оказании медицинской помощи 71

Сапожнікова О.Е. Проблеми кваліфікації злочину, спільно вчиненого особами, з яких тільки одна досягла віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність 73

Сілаєв С.О. Роль тотожності епізодів злочинної діяльності в юридичній конструкції продовжуваного злочину 75

Феделеш М.І. Проблемні питання розуміння корисливого мотиву: теорія і практика 77

Харко Д.М. Про кримінологічні особливості «білокомірцевої» злочинності 79

Холоднюк С.С. Актуальные проблемы предотвращения преступности 81

Чен І.В. Проблема кримінальної відповідальності за рейдерство 82

Кримінальний процес. Криміналістика. Судова експертиза.

Бей О.О. Загальні положення тактики допиту 85

Верховлюк О.І. Роль суду в захисті прав та законних інтересів особи у кримінальному судочинстві 86

Воловоєв К.А. Деякі проблеми підтримання прокурором державного обвинувачення в суді 87

Гловчук І.В. Співвідношення понять "обвинувачення" та "кримінальне переслідування" 88

Гуржій С.Є. Щодо визначення строків затримання підозрюваного у кримінальному процесі України 89

Зварич Р.М. Поняття та значення криміналістичного почеркознавства 90

Іваненкова Н.М. Участь адвоката в допиті свідка: практичне правозастосування 92

Капліна О.В. Межі допустимості аналогії у кримінальному процесі 93

Кашика О.С. Відповідність повноважень суду апеляційної інстанції принципу змагальності 95

Клицен Н.В. Загальні умови провадження як ознака стадії кримінального процесу 97

Клімова Т.В. Слідчі помилки 98

Ковальчук Н.Р. Криміналістичні аспекти використання детектора неправди 101

Коліцак С.М. Оскарження до суду постанов про закриття кримінальної справи 102

Кравчук О.В. Аналіз актуальних напрямів досліджень в галузі криміналістики з питань інтелектуальної власності 104

Крушинський С.А. Проблема рівноправності сторін обвинувачення і захисту в збиранні доказів як елементу змагальності у кримінальному судочинстві 106

Меланчук А.В. Проблеми визначення поняття «суб'єкта доказування» у кримінальному процесі 108

Нетреба Н. Поняття та значення судового контролю за законністю та обґрунтованістю постанов про порушення кримінальної справи та відмову у її порушенні 110

Овчинников М.О. Проблеми питання криміналістичної класифікації злочинів у сфері господарської діяльності 112

Падюкова Ю.В. Інститут мирових суддів: пошук оптимальної моделі? 114

Реуцький А.В., Захаров Д.О. Криміналістична характеристика злочинів у сфері вигодовлення та обігу платіжних карток (особа злочинця) 116

Фаль І.В. Актуальні аспекти і значення словесного портрету у криміналістиці 118

Шандула О.О. Нагальні питання реформування прокурорської діяльності 120

Шафран М.Г. Поняття вогнепальної зброї та її класифікація 122

Янішевська К.О. Підстави призначення судово-психіатричних експертиз 124